

یادداشت

آیا جراحی دیگری لازم است؟

سیدمرتضی ساداتی

روزنامه نگار

با حذف ارز ترجیحی و ۶ برابر شدن قیمت نهاده‌های دامی و متعاقب آن ناتوانی واحدهای پرورش مرغ گوشتی برای جوجه‌ریزی، وزیر جهاد کشاورزی اعلام کرد جوجه‌های بدون مشتری را از تولیدکنندگان خریداری و به‌طور رایگان روانه روستاها کنند (تا توسط روستاییان پرورش یافته و تبدیل به مرغ شوند). جوجه یک‌روزه صنعتی که حدود ۴۰ گرم وزن دارد و بعد از شکستن پوسته تخم مرغ یکی دو روز بیشتر زنده نمی‌ماند، با مقرر شدن و غلیظ سازمان دامپزشکی کشور و با رعایت نکات بهداشتی در کارتن‌های مخصوص جاسازی شده و با خودروهای شناسنامه‌دار و مخصوص و مجهز به تهویه هوا در اولین فرصت ممکن به مزارع مرغ گوشتی که از قبل مجوز دریافت نموده و برای جوجه‌ریزی نوبت گرفته و سالن‌های خود را از هر جهت مهیای ورود جوجه کرده‌اند فرستاده می‌شود. جوجه‌های وارد شده به سالن باید قبل از تخلیه از کارتن، واکسینه شوند و تا یک‌ماه انواع و اقسام آزمایش‌های روی آنها انجام شده و واکسن‌های مختلفی را دریافت کنند و تا ۴۵ روزگی متناسب با سن گله حداقل ۵ نوع جیره غذایی متفاوت مصرف کرده و در دام‌های منظم و با قریظینه بهداشتی تحت نظر دامپزشک و کارشناس طیور پرورش داده شوند. تولید جوجه یک‌روزه براساس برنامه‌ریزی و مجموعه اطلاعاتی که در سامانه‌های وزارت جهاد و وجود دارد و طبق نیازسنجی بازار صورت می‌گیرد و اگر قصور مدیریتی نباشد اصولاً وجود جوجه مازاد به شوخی بیشتر شبیه است. وزارت جهاد باید ۲۱ روز قبل از اعلام حذف ارز ترجیحی و قبل از خواباندن تخم مرغ تلفه‌دار در دستگاه‌های جوجه‌کشی فکر این مسائل را می‌کند. حتماً جناب جواد ساداتی‌نژاد وزیر محترم جهاد کشاورزی و کارشناسان صنعت طیور آن وزارت‌خانه می‌دانند که جوجه صنعتی یک‌روزه با توجه به حساسیت‌های خاص خودش اصولاً قابل پرورش توسط روستاییان عزیز نیست و این کار صاف‌تر دادن منابع بوده و جوجه‌های یک‌روزه به جای معدوم شدن توسط مادران‌داران، تدریجاً در روستاها از بین خواهند رفت. از طرف دیگر، سازمان عریض و طویل دامپزشکی کشور که در کنار ده‌ها وظیفه اساسی، ضامن بهداشت دام کشور و پیشگیری از شیوع بیماری‌ها و مبارزه با آنهاست و برای زنجیره تولید مرغ گوشتی شامل مرغ اجدها، مرغ مادر، دستگاه‌های جوجه‌کشی، خودروهای حمل جوجه یک‌روزه، مزارع مرغ گوشتی، خودروهای حمل مرغ زنده، کشتارگاه‌ها و کارخانجات تولید دان و مکمل‌ها مقررات وضع کرده و نظارت می‌کند کیجاست؟ جا دارد در کنار این بحث به برخی عواقب ناگوار ناشی از این تصمیم پرداخته شود. اثرات اقتصادی این اقدام به‌استناد به نمودار که با این کار فقط ۴ قلم کالا افزایش قیمت خواهد داشت اما عملاً فتر قیمت ۴۰۰۰۰ قلم کالا در رفت. آنان وجود ارز دو نرخ را موجب فساد و رانت می‌دانند که البته سخن درستی است اما اکنون که ارز نیمایی و ارز آزاد فاصله ۳۰۰ درصدی پیدا کرده چه خواهند کرد؟ آیا جراحی دیگری لازم است؟ پرگردیم به اصل موضوع، کارشناسان و دلسوزان صنعت دام و طیور هشدار می‌دانند که با ۶ برابر شدن قیمت نهاده‌های دامی، هزینه تولید بالا رفته و قیمت مرغ به حدود ۷۰ هزار تومان خواهد رسید و با توجه به کاهش قدرت خرید مردم، مصرف سرانه کاهش خواهد یافت. اتفاقی که افتاد اینک امروز مرغ مادر دار که ده‌ها میلیارد برای پرورش مرغ مولدانه تولید کرده ناچار بخش عمده‌ای از تخم مرغ‌هایش را روانه بازار خوراکی می‌نماید و حتی در فکر کشتار مرغ مولدانه است. در حال حاضر، صرف نظر از ورشکستگی دامداران و صف کشتار دام‌های راه‌بوشنستگمی مسکوق به اصل موضوع، کارشناسان می‌نمایند تا اینکه به پیش از اکنون وزارت جهاد اقدام به بازگردانی نهاده با قیمت ۶ برابر یعنی ارز ۲۵۰۰۰ تومانی در سامانه بازار گانه کرده و مرغداران را تشویق به جوجه‌ریزی و خرید نهاده می‌نماید اما مرغداران توان خرید ندارند و نهاده‌های وارداتی با ارز نیمایی در انبارها رسوب کرده و روز به روز از کیفیت آنها کاسته شده و عن‌قریب ممکن است فاسد شوند.

دیدگاه

سختگویی وزارت خارجه آمریکا:

اگر برجام اجرا شود نگرانی وجود نخواهد داشت

سختگویی وزارت امور خارجه آمریکا در این باره که چه توضیحی درباره گزارش اخیر آژانس بین‌المللی انرژی اتمی درباره آمادگی ایران برای به کار انداختن اینبار سانتریفیوژهای پیشرفته IR-۶ در تاسیسات فردو دارد و آیا اطلاعات جدیدی درباره مذاکرات وین وجود دارد یا نه، گفت: ما این گزارش‌ها را دیده‌ایم، ما هنوز نگران ندانیم به کارگیری سانتریفیوژهای پیشرفته‌ای توسط ایران هستیم که بسیار فراتر از موارد تعیین شده در برجام هستند، ما به دنبال بازگشت کامل به برجام هستیم، به ویژه به این خاطر که فکر می‌کنیم فعالیت‌های هسته‌ای ایران، از جمله ساخت قطعات سانتریفیوژها باید محدود شده و تحت نظارت آژانس قرار بگیرد. پرایس آفرودی، مسلمان، برجام شامل سخت‌ترین نوع مقررات نظارتی و راستی آزمایی است که تا به حال به‌طور صلیح‌الیمیز دربرداشتی مذاکره شده بود. واقعیت این است که برنامه هسته‌ای ایران حالا به پیش از مختلفی از محدودیت‌هایی که برجام ایجاد می‌کند، فراتر رفته است. اینبارهای سانتریفیوژهای پیشرفته‌ای در آن فعالند که تحت توافق مجاز نیستند. زمان گریز آن در زمینه در اختیار داشتن مواد شکافت‌پذیر به طرز مشهودی از یک سال به چند هفته یا کمتر رسیده است. ما عمیقاً نگران وضع فعلی برنامه هسته‌ای ایران هستیم. دقیقاً به همین دلیل است که می‌خواهیم شاهد اعمال محدودیت‌های سخت و مقررات راستی آزمایی و نظارتی بر ایران باشیم. وی در خصوص نگرانی‌های برای بازگشت به برجام تصریح کرد: همه این نگرانی‌ها وقتی وجود دارند که برجام به‌طور کامل اجرایی نمی‌شود. اگر ما کاملاً برجام را اجرا کنیم، اگر ایران کاملاً برجام را اجرا کند، بسیاری از این نگرانی‌ها بر طرف خواهد شد، چون اجازه وقوعشان وجود نخواهد داشت. وسیله بازرسی و نظارت واقعی و هشدار به جامعه بین‌المللی در صورتی که ایران از این محدودیت‌ها یا فراتر بگذارد، برای آژانس فراهم خواهد شد. الان این طور نیست و همین موضوع دلیل نگرانی‌های بزرگ ماست. وی با اذعان به پایبندی کامل ایران به برجام پیش از خروج دولت قبلی آمریکا از توافق هسته‌ای گفت: ایران پس از آنکه دولت تصمیم گرفت از برجام خارج شود، البته ایران طبق تائید آژانس در حال اجرای کامل آن و پایبندی سرسختانه به آن بود، از محدودیت‌های شدیدی که برجام اعمال می‌کند، فاصله گرفته است.

دکتر فرشاد مومنی در گفت و گو با «آرمان ملی»:

نظام حمایت اجتماعی

ایران دچار بحران

شده است

۵۹ درصد فقرای ایران شاغل هستند

۷۵ درصد بودجه رفاهی کشور به ۵.۸ درصد جمعیت اختصاص دارد

تصمیم‌گیران جامعه از گذشته درس نمی‌گیرند

اگر به تولید پشت کنیم مافیای رشد می‌کند

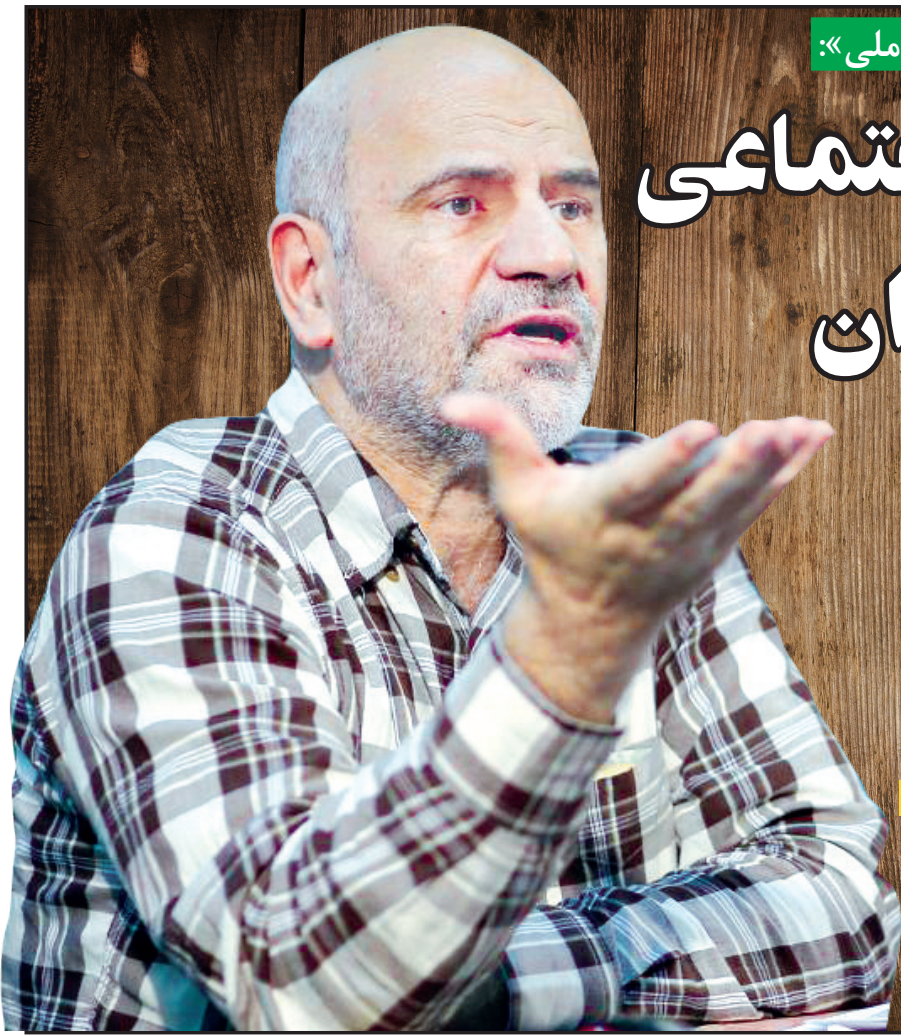
برای نجات اقتصاد راه حل وجود دارد

پنجشنبه
۱۴۰۱/۰۴/۰۲

armanmeli.ir

سال پنجم
شماره ۱۳۰۶

۲۳ ذی‌القعدة ۱۴۴۳/۲۳ ژوئن ۲۰۲۲

آرمان ملی - احسان انصاری: «نظام حمایت اجتماعی ایران چه از نظر کارایی و چه از نظر اثربخشی با مشکل روبه‌رو است. این مشکلات معلول خطاهای سیاستی است که در زمینه شوک درمانی طی سه دهه گذشته جریان پیدا کرده است. دلالت‌ها و وارداتی‌های خود را به طرز غیر متعارفی بالا برده‌اند و مردم و تولیدکننده‌ها را به سمت حاشیه رانده‌اند. نظام حمایت اجتماعی ایران دچار مشکل کارایی شده و قریب به اتفاق صندوق‌ها به آستانه ورشکستگی کشیده شده‌اند.» جملات ذکر شده اظهارات دکتر فرشاد مومنی اقتصاددان در گفت و گو با «آرمان ملی» است. مومنی در این گفت و گو با توجه به چالش‌های صندوق‌های بانکشنگی در کشور به تشریح و تبیین ریشه‌های نابسامانی نظام حمایت اجتماعی در ایران می‌پردازد که در ادامه می‌خوانید.

اگر گفته شود یک گروهی ۱۰۰۰ میلیارد تومان دزدیده‌اند واکنشی بر نمی‌انگیزد؟ یک سازمانی به نام سازمان هدفمندی یارانه‌ها ایجاد کرده‌اند که نمی‌ایند بگویند چرا دخل و خرج کار حمایتی در شرکت‌ها اتفاق افتاده است هم فساد، امنیت اجتماعی، افزایش یافته، هم مسئولیت‌گریزی افزایش داشته است. رفتارهای تخریبگر درباره شرکت‌های دولتی وضعیت خطرناک‌تری دارد اما چون در شرکت‌های دولتی ضربه پنهان کاری بیشتر است، آنها که باید ببینند، نمی‌بینند. همه می‌دانند که اندازه بودجه شرکت‌ها بیش از دو برابر بودجه حاکمیتی است ولی میزان وقت‌گذاری در رسیدگی به بودجه شرکت‌ها کمتر از یک صدم است. ماموریت شرکت‌ها دیگر پیشبرد اهداف توسعه‌ای نیست. در دوره احمدی‌نژاد برخی از این شرکت‌ها تا ۳ برابر نیروی جدید جذب کرده بودند درحالی که در ابتدای دولت احمدی‌نژاد هر کدام اینها تا ۵۰ درصد، دارای نیروی مازاد بوده‌اند. در کل دوره سی ساله گذشته هر مقدار اندازه واگذاری دارایی‌های بین تسلی تحت عنوان خصوصی سازی شدت افزایش یافته، اندازه تصدی‌گری دولت نیز افزایش یافته است. در آذرماه ۱۳۸۹ دولت احمدی‌نژاد شوک قیمت‌های انرژی را در دستور کار قرار داد. در این اتفاق بالاترین شوک به قیمت گاز وارد و آن را ۱۱ برابر کردند. بعد از یک سال مدیرعامل وقت شرکت گاز گفت به‌رغم افزایش قیمت گاز و افزایش تولید، درآمد شرکت گاز سقوط کرده است. بلافاصله بعد از اظهارات این فرد، شوک ملی گاز یک اطلاعیه صادر کرد که در آن گفته شده ما با گاززدی بی‌سابقه مواجه شده‌ایم. ماجرای این است که یکی از آثار شوک درمانی کل بدنه را مستعد فساد می‌کند. چرا تمام متفکران توسعه می‌گویند به شوک درمانی تن ندهید؟

در چنین شرایطی چرا دولت‌ها در این زمینه می‌توان به دو نکته اشاره کرد. در دهه اول بعد از پیروزی انقلاب درآمدهای دولت ۷.۱ برابر شد درحالی که در دهه بعد آن درآمدهای دولت از ناحیه شوک درمانی ۲۹ برابر شده است. از طرف دیگر در دهه سال اول انقلاب هزینه‌های دولت ۹.۱ برابر شده اما هزینه‌های دولت در ۱۰ سال بعد ۵.۲۱ برابر شده است. معنایش این است که وضع مالی دولت باید خیلی بهبود پیدا کرده باشد اما کارنامه مالی رواقعی می‌بینید، متوجه می‌شوید که به‌رغم این سبقت درآمدها از هزینه، در آن دوره ده ساله دوم ما با یک رفتارهای انومیک روبه‌رو بودیم چرا که اندازه بدهی دولت از کانال بودجه عمومی ۸ برابر ولی در مورد شرکت‌های دولتی در دوره ۸ ساله اول بعد

از جنگ، بدهی‌ها ۲۳ برابر و در دوره ۱۰ ساله ۳۷ برابر شده است. این نکته همه مساله را توضیح نمی‌دهد. بحث بر سر این است که این بدهی در شرکت‌های دولتی حکایت از فساد دارد. در دوره‌ای که افزایش درآمدهای اتفاق افتاده است هم فساد، امنیت اجتماعی، کیفیت زندگی و توان رقابت اقتصاد ملی گره خورده است و اگر کشوری به تولید پشت و خطرناک‌تری دارد اما چون در شرکت‌های دولتی ضربه پنهان کاری بیشتر است، آنها که باید ببینند، نمی‌بینند. همه می‌دانند که اندازه بودجه شرکت‌ها بیش از دو برابر بودجه حاکمیتی است ولی میزان وقت‌گذاری در رسیدگی به بودجه شرکت‌ها کمتر از یک صدم است. ماموریت شرکت‌ها دیگر پیشبرد اهداف توسعه‌ای نیست. در دوره احمدی‌نژاد برخی از این شرکت‌ها تا ۳ برابر نیروی جدید جذب کرده بودند درحالی که در ابتدای دولت احمدی‌نژاد هر کدام اینها تا ۵۰ درصد، دارای نیروی مازاد بوده‌اند. در کل دوره سی ساله گذشته هر مقدار اندازه واگذاری دارایی‌های بین تسلی تحت عنوان خصوصی سازی شدت افزایش یافته، اندازه تصدی‌گری دولت نیز افزایش یافته است. در آذرماه ۱۳۸۹ دولت احمدی‌نژاد شوک قیمت‌های انرژی را در دستور کار قرار داد. در این اتفاق بالاترین شوک به قیمت گاز وارد و آن را ۱۱ برابر کردند. بعد از یک سال مدیرعامل وقت شرکت گاز گفت به‌رغم افزایش قیمت گاز و افزایش تولید، درآمد شرکت گاز سقوط کرده است. بلافاصله بعد از اظهارات این فرد، شوک ملی گاز یک اطلاعیه صادر کرد که در آن گفته شده ما با گاززدی بی‌سابقه مواجه شده‌ایم. ماجرای این است که یکی از آثار شوک درمانی کل بدنه را مستعد فساد می‌کند. چرا تمام متفکران توسعه می‌گویند به شوک درمانی تن ندهید؟

در این زمینه می‌توان به دو نکته اشاره کرد. در دهه اول بعد از پیروزی انقلاب درآمدهای دولت ۷.۱ برابر شد درحالی که در دهه بعد آن درآمدهای دولت از ناحیه شوک درمانی ۲۹ برابر شده است. از طرف دیگر در دهه سال اول انقلاب هزینه‌های دولت ۹.۱ برابر شده اما هزینه‌های دولت در ۱۰ سال بعد ۵.۲۱ برابر شده است. معنایش این است که وضع مالی دولت باید خیلی بهبود پیدا کرده باشد اما کارنامه مالی رواقعی می‌بینید، متوجه می‌شوید که به‌رغم این سبقت درآمدها از هزینه، در آن دوره ده ساله دوم ما با یک رفتارهای انومیک روبه‌رو بودیم چرا که اندازه بدهی دولت از کانال بودجه عمومی ۸ برابر ولی در مورد شرکت‌های دولتی در دوره ۸ ساله اول بعد

۷۵ درصد کل بودجه رفاهی کشور به ۵.۸ درصد جمعیت اختصاص پیدا می‌کند و از طرف دیگر می‌بینید ۳۰ درصد کل جمعیت کشور و ۵.۵ درصد جمعیت سالمندان فاقد هر گونه پوشش بیمه‌ای هستند

فرارو

پیشنهاد خروج ایران از NPT

تله سیاسی برای دولت سیزدهم؟

مذاکرات بر سر احیای برجام تاکنون به فرجام نرسیده و آنقدر روند طولانی شده است که آمریکایی‌ها و اروپایی‌ها بار دیگر از ترغند صدور قطعنامه در مقابل ایران استفاده کردند و حتی برخی از احتمال به آخر خط رسیدن مذاکرات و ارجاع پرونده ایران به شورای امنیت سازمان ملل سخن می‌گویند. قرن نوشت: در چنین شرایطی تصمیم‌گیری از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است اما معلوم نیست چرا برخی می‌خواهند دولت در این میانه از راه‌حلی‌هایی که قبلاً نیز ناکارایی خود را نشان داد استفاده کند. یکی از این پیشنهادات موضوع خروج ایران از آن بی تی (NPT) است، اتفاقی که کارشناسان وقوع آن را موجب طرح پرونده ایران در شورای امنیت، صدور قطعنامه‌های تحریمی جدید و فعال‌سازی مکانیسم ماشه می‌دانند.

پیشنهاد خروج از آن تی بی

بعد از گفت‌وگوها و رفت و آمدهای چند باره پیرامون احیای برجام، اسفند ماه سال گذشته که مذاکرات میان ایران و طرف‌های غربی متوقف شد، غربی‌ها بار دیگر اعلام کردند که ایران از ارائه پاسخ شفاف به آژانس بین‌المللی انرژی اتمی در مورد شفاف‌شدن ذرات اورانیوم در سایت‌های اعلام نشده خودداری می‌کند. همین امر بهانه‌ای شد تا آمریکا، بریتانیا، آلمان، فرانسه، پیش‌نویس قطعنامه‌ای را به شورای حکام آژانس بین‌المللی انرژی اتمی ارائه کنند که این قطعنامه در نشست شورای حکام با اکثریت آرا تصویب شد. در مقابل ایران نیز اعلام کرد که همکاری‌های فرآبادمانی با آژانس را متوقف می‌کند، سپس دوربین‌های نظارتی در مراکز هسته‌ای را خاموش و اعلام کرد، سانتریفیوژهای بیشتری را وارد مدار می‌کند. همین فعل و عکس‌العمل بار دیگر تنش‌های لفظی میان دو طرف را افزایش داد و موضوع توقف مذاکرات برجامی را به میان کشید. اما در این میان عده‌ای به دولت پیشنهاد خروج از آن بی تی و تهدیدات هسته‌ای بین‌المللی برای راهکار در مقابل طرف‌های غربی پیشنهاد کردند. حسن عباسی در تیویتر با طرح این سؤال که در ۲۰ سال گذشته این آژانس بین‌المللی انرژی اتمی به چه دردی داشته؟ نوشت آژانس دقیقاً چه سودی برای ایران داشته؟ پاسخ شفاف: مطلقاً هیچ. کار به این اظهارنظرها ختم نشد و محمود عباس‌زاده مشکینی، سخنگوی کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی مجلس با اشاره به قطعنامه آژانس بین‌المللی انرژی اتمی در مورد برنامه هسته‌ای ایران در گفت‌ووبی پیشنهاد داد تا تعلیق عضویت ایران در آن بی تی در مجلس بررسی شود. حسن جلالی عضو کمیسیون فرهنگت هم گفت: قطعنامه اخیر شورای حکام علیه جمهوری اسلامی، تصمیم ایران را برای خروج و تعلیق در آوردن اجرای داوطلبانه برخی اقدامات ذیل NPT سرعت می‌دهد، اما پیشنهاددهندگان تعلیق در آوردن اجرای داوطلبانه برخی اقدامات در این باره برای به کرسی نشاندن عقیده خود، شنیده‌هایی را در خواست سعید جلیلی در جلسه مجمع تشخیص مصلحت نظام برای خروج از معاهده آن بی تی مطرح کردند و از مخالفت شدید آملی لاریجانی رئیس مجمع و علی لاریجانی با این پیشنهاد سخن گفتند که پس از طرح آن یک منبع آگاه اعلام کرد که اساساً چنین مطلبی از سوی جلیلی در این جلسه مطرح نشده و اساساً سعید جلیلی به خروج از آن بی تی اعتقاد ندارد.

کارشناسان چه می‌گویند؟

خروج از NPT یکی از تندترین پیشنهاداتی است که طی روزهای اخیر به مسئولان و مذاکره‌کنندگان پیشنهاد شده است. رحمان قهرمانپور کارشناس مسائل استراتژیک در تیویتر در این باره نوشت: بر اساس تفسیر ارائه شده در کنفرانس‌های بانگرتی پیمان NPT در سال‌های گذشته که به نوعی مورد تأیید شورای امنیت نیز هست؛ این پیمان به دلیل ربط مستقیم به امنیت بین‌الملل یک پیمان بین‌المللی مثل پیمان‌های دیگر نیست و لذا نمی‌توان با آن مثل سایر پیمان‌های بین‌المللی برخورد کرد. واضعری، حقوقان و تحلیلگران مسائل بین‌المللی با تأکید بر اینکه ایران با خروج از NPT عملاً مسیر سومی را علیه خود می‌بازد، معتقد است: «در بهترین حالت، با خروج ایران از NPT، آمریکا و کشورهای غربی در جستجوی مذاکرات (پس از آن) به یک قطعنامه تهدیدآمیز جدید علیه ایران فشار ندهند که می‌توانند از آن به عنوان یک اهم فشار استفاده کنند. وی افزود: اگر مذاکرات هم شکست بخورد، در کنار این قطعنامه جدید، شش قطعنامه‌های فصل هفتم قبلی شورای امنیت نیز به شرایط بی‌سابقه‌ای برای ایران رقم خواهد زد»

پایان برجام؟

بسیاری بر این باورند که رفتار دولت سیزدهم از ابتدا نشان داده است که دولت، نه تمایلی برای خروج از آژانس بین‌المللی انرژی اتمی، خروج از NPT و به طریق اولی اعلام خروج ایران از مذاکرات وین را ندارد. تحلیلگران سیاسی بر این باورند که تحمیل اینگونه تصمیمات سیاسی و هیجانی به مجلس و دولت می‌تواند اقتصاد کشور را تحت تأثیر قرار دهد و فشار مضاعفی بر دوش مردم تحمیل کند، بلکه دست دشمنان کشور به ویژه اسرائیل را برای بهره‌برداری از این شرایط باز خواهد کرد. در این میان کارشناسان سیاسی طرح مسأله خروج از NPT را تله‌ای سیاسی برای دولت سیزدهم می‌دانند. خسواد در شرایطی که مسائل معیشتی و اقتصادی ضروری‌تر بر زمین مانده است چنین پیشنهادات و عملیاتی کردن آن فشارهای زیادی را به زندگی مردم وارد خواهد کرد. برخی نیز ارائه این پیشنهاد را به نوعی پوست خریزه‌ریزی برای دولت رئیسی عنوان کرد و آن را نشانه شکاف اردوگاه حامیان رئیسی می‌دانند.